

Kaj se godi doma

Slovenska žena

Kadarkoli je šlo za važne in koristne stvari našega naroda, vselej si sodelovala s svojim marljivim in vztrajnim delom. Tudi zdaj gre za najvažnejšo kulturno ustanovo našega naroda: Mohorjevo društvo.

Zadnji dnevi teko za naročitev Mohorjevih knjig za leto 1928. In te zadnje dneve boš, slovenska žena, podvojila in potrojila svojo skrb, da jih naroči vsaka slovenska družina. Kakor vselej, kadar si zastavila svojo skrb, se bo tudi tu pokazal uspeh tvojega dela.

Od tebe je odvisno, da se število Mohorjanov v vaši fari podvoji. S tem se bo izobraževalno delo med našim narodom razvijalo v dosedanja smeri. Prava kultura našemu narodu je zagotovljena le, ako bo črpal svojo izobrazbo iz čistih, svetih vrelcev katoliškega naziranja, ne pa iz kalnih in umazanih svobodomiselnih.

Slovenska žena, tvoja dolžnost te kliče! Agitaciji za Mohorjevo društvo od hiše do hiše, od družine do družine, od osebe do osebe naj so posvečeni ti zadnji dnevi!

Višji kapelnik dr. Jos. Čerin šestdesetletnik.

Koncem marca t. l. praznuje kapelnik g. dr. Josip Čerin svojo 60. letnico. Dr. Čerin stoji v našem glasbenem življenju na odličnem mestu, in to kot dirigent in glasbeni zgodovinar. Po prevratu je z neizmerno energijo in neumornim delom ustanovil Muziko dravske divizijske oblasti, katero je dvignil in spopolnil na nivo simfoničnega orkestra. S tem orkestrom je priredil, četudi dostikrat pod najtežjimi okoliščinami, izza prevrata celo vrsto simfoničnih koncertov. Dr. Čerin je pa delaven tudi kot glasbeni znanstvenik in velike važnosti je njegova študija o Trubarju in njegovih sodelavcih, s katero je razkril vire melodij Trubarjevih pesmaric. Ob priliki svoje 60. letnice bo izvajal dr. Čerin dne 19. marca t. l. Beethovno IX. simfonijo.

Zborovanje strokov. učitelstva.

Včeraj se je zbralo učitelstvo meščanskih šol (ljubljske oblasti) k skupnemu zborovanju v prostorih I. dekl. mešč. šole pri Sv. Jakobu.

Društveni predsednik, ravnatelj K. Hočevr, ki je vodil zborovanje, je pozdravil polnoštevilno zbrane tovariše in tovarišice, zlasti pa navzočega šefa prosvetnega oddelka dr. D. Lončarja.

Med obvestili o izvršenih agendah je omenjal tudi, da se je mudila nedavno posebna deputacija v Belgradu z mislijo, naj doseže, da se čimprej predloži narodni skupščini tudi osnutek zakona o meščanskem šolstvu. Deputacija je obiskala načelnike vseh klubov ter bila sprejeta tudi pri ministru za prosveto. Dobila je zagotovilo, da se mora meščansko šolstvo ne le ohraniti, marveč še dvigniti.

V sporeč zborovanja je bilo uvrščeno dvojno predavanje. Prvi referat o zgodovinskem pouku na meščanski šoli je imel strok. učitelj R. Pečjak iz Tržiča. Orisal je z iskreno besedo velik pomen, ki ga ima za vzgojo kreposti, za utrditev domovinske ljubezni vprav zgodovinski pouk. Seveda se ta vzgojni uspeh doseže le s smotrenim, umnim in pravičnim poučevanjem, ne pa s suhoparnim navajanjem dejstev, oseb in števil. Zgodovina vzgaja, krepi značajnost, utrjuje voljo, če jo vešč učitelj zna pretvoriti v življenje, če zna doseči, da mladina doživlja. G. predavatelj je podal več primerov, ki je na njih pokazal, kako se da vdahniti sloer mrtvi snovi gorko življenje, kako se snov, ki je videti brez jedra, vendarle da praktično obdelati in uporabiti.

Šef dr. Lončar, ki ga je kot strokovnjaka zanimalo posebno to predavanje, je dodal praktič-

nemu referatu tudi sam več krepkih opomb ter dal smernicam g. predavatelja nekako uradno odobrenje. Zgodovinski pouk — je rekel — trpi večnoma na dveh hibah: poudarja se preveč politični del, vojaško udejstvovanje, premalo se pa gleda na vzgojo. Druga napaka: Vse je dostikrat razkosano; to kar ni zgodovina (imena, letnice), se poudarja, celotne slike pa nikjer ni. — O košljivih točkah je bolje molčati pred mladino. Neresnice nikdar!

Referent na prosvetnem oddelku Kunaver je tudi odločno podčrtal vzgojno vrednost zgodovine, ki je vir modrosti ter opozoril osobito one, ki morda omalovažujejo zgodovinski pouk, da imamo danes za moralno odgojo poleg verouka prav za prav edinole zgodovino.

Tudi drugo predavanje o vzgojni

križi pri današnji mladini, je bilo dobro zamišljeno in prežeto s plemenitim namenom. Predavatelj Tomo Jedrlinič je našteval razne momente, ki so na kvar dobri odgoji: naše dobe se oprijemlje neka gniloba, ki odgojo le uničuje; avtoriteta se vsekrižem izpodkopa, oholost se dviga, domača vzgoja je pomanjkljiva. Šola se mora nasloniti na vzgojo v domači hiši, a to vzgojo tlači in ruši socialna beda, nemoralna družabnega življenja, društva, ki jih vodijo nevzgojene osebe.

Ce hočemo dočakati boljših časov, bi bilo treba, da se ozdravi predvsem človeška družba sploh. Domača odgoja bi se morala postaviti na zdrava, moralna tla. »Zdrava družba, zdrava družina, zdrava mladina, zdrava domovina.« Uniforma ne bo izboljšala mladine, ampak reforma družbe.

Za povzdigo vzgoje bi se bilo dalo še marsikaj dostaviti; zlasti smo pričakovali še večjega poudarka moralnim vzgojnim pomočkom.

V razpravi in v debati se je osobito grajalo



Predsedstvo mariborske oblasne skupščine.

V sredini predsednik dr. Jos. Leskovar, na njegovi levisi podpredsednik g. Jakob Rajh, levo tajniki gg. Hrastelj, Kečkeš in Neudauer. Zastopnik vel. župana g. dvorni svetnik dr. Stare čita kraljev ukaz o otvoritvi skupščine. Zraven sedi g. vladni tajnik Suša.



Pogled na mariborsko oblasno skupščino.

V sredini spredaj miza s časnikarji.

(Slike je posnel fotoatelj Japelj, Aleksandrova cesta, kjer se lahko naročajo.)

preobčutno zaposlenje mladine, ki se ji naklada poleg šolskih ur (do 35 na teden) še obilo učenja in mnogo nalog za dom.

Zborovanje je poteklo v lepi slogi in edinstvi. — Za novo poslovno dobo je bil kot predsednik soglasno zopet izvoljen ravnatelj K. Hočevr, kot tajnica pa strok. učiteljica M. Sodnikova.

Pri slučajnostih je katehet svetn. Ažman predlagal, naj društvo zastavi svoj vpliv, da se kateh. mesto na mešč. šoli v Mariboru razpiše ne kot dodatek osnovni šoli, marveč obratno. Soglasno sprejeto.

Končno so se rešile še nekatere interne zadeve.



Ivan Nep. Kastelic,

prvi slovenski brivec v Ljubljani, sv. Florijana ulica 25, obhaja danes 30. letni jubilej, odkar izvršuje brivsko obrt v enem in istem lokalu. G. Kastelic, ki je rojen ljubljčan, obhaja obenem tudi 30. letnico, odkar je naročen na »Slovenca«. G. jubilaru želimo še prav mnogo srečnih in zdravih let. Bog ga živi!

Iz vrst tobačnega delavstva v Ljubljani

smo prejeli naslednji dopis: Tako umazano in podlo kot piše zadnje čase »Jutro«, še menda ni pisal noben slovenski list. Končno je to stvar ljudi, ki take nesramnosti pišejo in izdajajo in nas tudi prav nič ne briga, če bo »Jutro« ravno vsled svoje moralno tako nizkotne pisave izgubilo med vsemi pametnimi in dostojnimi ljudmi svoje naročnike, ali na to, kar se tiče nas tobačnih delavcev in naše akcije za zboljšanje položaja, pa se nam zdi potrebno, za našo javnost kratko odgovoriti: Čista resnica je, da se imamo tobačni delavci za vse pravice, ki smo si jih že v Avstriji priborili, zahvaliti naši močni strokovni organizaciji in poslanecem SLS, predvsem rajnemu dr. Kreku v dun. parlamentu. Po vojni smo prišli v nove razmere. V Avstriji je bilo vse lepo urejeno, ni pa bilo tako v Srbiji, zato je našo delo na velike ovire. Kdo pa je bil, ki se je za nas vedno zavzemal v parlamentu, in pri finančnem ministru in pri Upravi monopolov in nas bodril k organizaciji? To so bili zopet poslanci SLS Gostinčar, Smodej, Gosar, Kremžar in drugi. Ali če niso uspeli kot bi bili radi, ali je to njih krivda? Kdaj se je pa zavzel za nas dr. Zerjav? Niti enkrat! O pač, se je! Takrat, ko nam je s svojim glasovanjem naložil kot minister davek na telesno delo.

Sedaj vam pa pride »Jutro« in napiše: Krščanski socialisti, dr. Gosar in poslanci SLS so vas tob. delavce potegnili, iz vas se norca delajo in davek na telesno delo so vam naložili! To je višek nesramnosti in podlosti. Poglejmo, kdo nas je potegnil. Edine obljube, ki jih imamo, so obljube uprave monopolov, ki nam že tri leta obljublja pravilnik o plačah, o napredovanju in pokojninah. Poslanci SLS nam obljub niso dajali, le delali so za nas. In dalje: že lansko leto sta se združili obe organizaciji v tob. tovarni, socialistična in krščanska socialistična za skupno delo. Vse vloge so se odpošiljale v sporazumu in tudi shodi so se skupaj prirejali. Na takem skupnem shodu dne 8. t. m. je bilo sklenjeno poslati deputacijo v Belgrad k upravi monopolov. To delegacijo sta vodila dva kršč. socialisti, dva socialisti in posl. Kremžar. O uspehih deputacije so poročali delegatje (socialisti in kršč. soc.) na shodu v Ljubljani dne 16. t. m. in »Jutro« je napisalo: Klerikalci so potegnili tobačno delavstvo. Ako bi bil kdo tob. delavstvo potegnil, bi se bilo tobačno delavstvo samo potegnilo, ker deputacija je bila iz delavstva. Na shodu 16. t. m. je dobilo tob. delavstvo jasnost o položaju, ker je bilo objektivno informirano in obstoja upanje, da bodo prevažni in potrebni pravilniki vendarle zagledali beli dan. Zato nismo napisali to za tobačno delavstvo, ki je pametno, napisali smo to za tiste duševne reveže, ki še danes nasedajo »Jutru« in srkajo gnojnice, ki jo »Jutro« kot strup izliva med naš slovenski rod.

Več tobačnih delavcev.

Socialističen shod v Mestnem domu v Ljubljani.

Včeraj so sklicali socialisti shod v Mestnem domu. Napovedali so udeležbo zastopnikov zunanjih delavskih organizacij, ki pa so izostali. Shodu je predsedoval Jernejčič. Udeležba na shodu je bila le srednja. Glavni referent Štukelj je

Mohorjeva družba in izobraženci.

Ali naj pristopi tudi izobraženec k Mohorjevi družbi?

Za to govorijo zelo tehtni razlogi. Predvsem bo izdala družba za leto 1928 tudi knjige, ki bodo izobražence zanimala. Vzemimo n. pr. Kranjčovo zgodovino Srbov! To bo delo, ki ga bo moral poznati vsak izobraženec. Poznavanje zgodovine srbskega naroda spada sedaj pri nas k splošni izobrazbi. Iz šole smo prinesli v tem oziru mnogo premalo; samostojna nadaljnja izobrazba nam je v tem oziru posebno potrebna. Prof. Kranjec se podrobno bavi z zgodovino Srbov že od vseučiliških let. Njegova zgodovina ne bo kaka šolska knjiga, ki opisuje predvsem kralje in bitke, ampak bo posvečala posebno pozornost razvoju političnega in kulturnega življenja med Srbi. Kdor bo hotel razumeti sedanje kulturne in politične razmere med Srbi, bo moral poseči po Kranjčevi knjigi. Brez pretravanja lahko rečemo, da je za izobraženca že radi Kranjčeve knjige vredno plačati borih 20 Din — tudi če se ne oziramo na to, da boš dobil za 20 Din kar pet knjig, da te torej povprečno stane ena knjiga cele štiri dinarje! — Opozorjamo ponovno, da je v interesu članov, če naročajo knjige vezane; to velja zlasti za knjige, ki so nekak priročnik, ki ga človek opetovano jemlje v roko. Baš pri Kranjčevi knjigi naj se ti ne smili doplačilo

7 Din za ve-avo! Če si se že naročil na Mohorjeve knjige, a nisi plačal posebej za ve-avo, lahko doplačaš še vsak dan.

Veliko skrb za potrebe slovenske inteligence je pokazala letos Mohorjeva družba posebno s tem, da je sprejela med svoje izredne publikacije tudi Pitamičovo Državo, po kateri bodo posegli pač predvsem izobraženci. Ma hen narod sploh težko izdaja prvovrstne izvirne strogo znanstvene knjige. Najcenejši način, kako pride do večje znanstvene knjige, je naročitev po subskripciji. Pitamičovo Državo lahko dobiš po subskripcijski ceni 66 Din (za vezan izvod 72 ali 76 Din), ako pristopiš k Mohorjevi družbi. Če boš pozneje kot nečlan kupil knjigo v knjigotrštvu, boš moral zanjo plačati najmanj 25 odstotkov več, gotovo okoli 88 Din, tako da dobiš tako rekoč vseh pet Mohorjevih knjig brezplačno, ako samo Državo naročiš rajši takoj pri družbi nego da bi jo kupil pozneje v knjigotrštvu. Sicer bo pa, kakor čujemo, prinesel te dni »Slovenec« obširnejše poročilo o vsebini te knjige, zato tukaj samo kratko nanjo opozorimo vse izobražence, ki se zanimajo za politična vprašanja. Kranjčeva zgodovina Srbov in Pitamičeva Država bosta v mnogem oziru politična šola za nas vse — in katera šola nam je tako potrebna kakor baš znanstveni študij politike?

Pa tudi, če bi baš letos ne izdala Mohorjeva družba knjig, ki jih bo posebno rabil izobraženec, bi morali slehernemu izobraženec priporočati pristop k družbi že radi tega,

da bo bolje poznal narod, med katerim živi in dela. Izmed vseh naših literarnih podjetij ne vpliva namreč na široke plasti naroda nobeno tako močno kakor Mohorjeva družba. Morebiti bo ob svoji 75. letnici štela že 50.000 udov; izključeno ni, da tudi več. Bravce Mohorjevih knjig bo torej vsekako preko sto tisoč. Izobraženec, ki se zaveda, da zahteva njegov poklic tudi, da umeva ljudstvo, med katerim živi, ne more zapirati oči pred nujno potrebo, da pozna knjige, ki so glavna duševna hrana širokih plasti naroda. Prišel bo božič, po vaseh in mestih bo vse govorilo o novih knjigah — izobražencu ne bo večalo ugleda med ljudmi, če bodo videli, da ne ve tega, kar ve vsa vas.

Zato: prijavite se pri poverjeniku Mohorjeve družbe čimprej (v Ljubljani sprejemata naročnike tudi Prosvetna zveza na Miklošičevi cesti 7 in Nova založba na Kongresnem trgu 19) — kajti zadnji teden poteka! S 5. marcem se nabiranje članov zaključuje!

HIŠA z lepimi trgovskimi lokali in z renomirano veliko GOSTILNO — v centru Ljubljane — napredaj za 1.000.000 Din. Ponudbe na upravo pod: »Ugoden nakup« 1353.

Priporočam veliko zalogo modrocev, otomanov, vsakovrstne mreže, zložljive postelje, divane itd.

Velika izbira žime, afrika (Seegras) vedno v zalogi in naicenejša prodaja **FRANC JAGER, tapetnik** Ljubljana — Sv. Petra nasip šte. 29 noleš »Zmajskega« (preje mesarskega) mostu.

OPRIGINALNE POTREBŠČINE ZA OPALOGGRAPH

PRESERVAT, FIXAT IN OSTALE POTREBŠČINE VEDNO V ZALOGI PRI

LUD. BARAGA, LJUBLJANA
SELENBURGOVA ULICA ŠT. 6/L. TELEFON ŠT. 980

„SLOVENEČ“

Dobro je vsikdar naložen denar, ki ga inserent izda

za oglase

najbolj

je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo.

v tem med našim ljudstvom po deželi najbolj priročni obliki (najmanjši prostor za enkrat samo 5D) zagotovi oglaševalcu gotov uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti, ali pa misli kaj kupiti, je „Slovenec“ za insercijo ob vsaki priliki najbolj

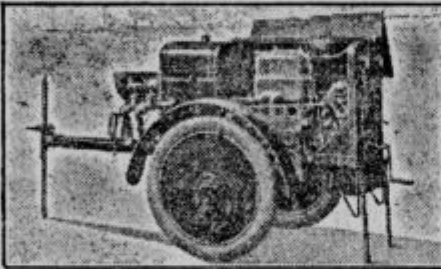
priporočljiv!

**Prvovrstno delo,
Zmerne cene,
To je naše geslo!**

KNJIGOVEZNICA K. T. D.
čitalnica in tiskarna
poslovnih knjig
v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II

Gasilna društva, pozor!

Motorna brizgalna 60 m³
na uro do 60 m višine.
Motor: 4 cilindre z 22/36 HP.
Vse auto-brizgalne 30-40%, ceneje kot konkurenčni izdelki
dobavlja zastopstvo Renault
A. Lampret, Dunajska c. 22



Prevzetje trgovine!

Cenjenemu občinstvu mesta in okolice MARIBORA vljudo naznanjam, da sem prevzel staro znano

specerijsko trgovino g. Ig. Tischler-ja,
na Aleksandrovi cesti št. 19.

Skrbel bom za prvovrstno in sveže blago po solidnih cenah, ob vestni in točni postrežbi, kakor tudi, da se naročila na željo na dom dostavljajo.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Tramšak.

V PRAGO

na

14. MEDNARODNI VELESEJEM

ki se vrši

od 20. do 27. III. 1927

odpotujejo

posetniki lahko že 10. marca.

50% ni popust

pri osebnih in brzovlakih na jugoslovanskih in češko-slovaških železnica.

Brezplačna pojasnila in legitimacije se dobijo pri

MATELIČ & CO.,
LJUBLJANA
Kongresni trg 3

češkoslovaški
konzulat v Ljubljani
Breg 8

Odvetnik dr. Karl Kieser

naznanja, da je začel svojo prakso v pisarniški skupnosti z dr. Fricem Juritsch, odvetnikom v Mariboru, Aleksandrova cesta 12

Dr. Anton Slivnik

zdravnik v Radovljici

ordinira od 1. marca zopet redno

Kajenje je strup!

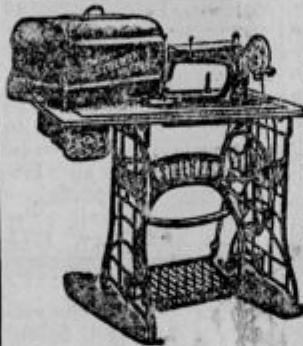
Vsakdo se more odvaditi ali omejiti zdravju škodljivo kajenje z uporabo dr. Rascher-jevih puitsch-tablet. Zavoj Din 30 in 42 v vseh lekarnah in drožerijah ali pri „AURORA“ k. d., Kamenica 184, Srijem.

KUPUITE

različne moške šofe samo iz čeških in angleških tovarn - nadalje šifone, belo in rujavno kotenino, gradl za žimnice ter vse drugo manufakturno blago pri že znani najcenejši trdkli

Ivan Krošelj

Kette-Murnova (Martinova) cesta št. 15



Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom
Preden si nabav. stroj, ogledaj si to izrednost pri trdkli
L. BARAGA
Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6/L.
Brezplačen pouk. 15 l. lams.
Telefon štev. 980

Višje tehniške študije

v Belgiji Inženerska diploma v 2-3 letih
Oddelki za: elektromehaniko, gradnjo strojev, kemijo, industrijo, izdelavo avtomobilov, inž. trgovine, inž. kolonij. Pripravljalni oddelki (isto tudi za nacionalne univerze). Početek semestra 15. marca. Prospekte brezplačno. Pisma v vseh jezikih:
Institut Supérieur Technique & Colonial.
25. Brd. de la Constitution. Liege, (Belgija).

Od senata slob. in kralj. mesta Sombora.
Štev. ad 4736—adm. 1927.

Oglas.

Senat mesta Sombora je s svojim sklepom pod št. 4736 — adm. 1927, določil, da se razpiše javna ofertalna licitacija na dan 23. marca 1927 ob 11. uri dopoldne v mali dvorani, mestne hiše

za nabavo Diesel-motorja

od 350 do 360 KS za razširjenje mestne električne centrale v Somboru. Detaljni, obči in specialni pogoji za licitacijo se morejo vpogledati vsak delavnik ob uradnih urah v pisarni mestnega gradbenega oddelka v Somboru.

Ponudniki morajo ostati v obvezi do končnega odobrenja ponudbe od višjih oblasti.

Mestni senat si pridržuje pravico, da brez ozira na ponudene cene svobodno izbira med došlimi ponudbami.

Sombor, 19. februarja 1927.

Dr. Gjorgje Tomić, s. r.,
mestni načelnik.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

na najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona« hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Obvestilo.

Svoje cenj. naročnike in občinstvo vljudo obveščam, da se je dosedanja trdkka na Sv. Petra cesti

Ložar & Bizjak razdružila

in vodim od sedaj naprej svojo

krojaško delavnico in trgovino
oblek, galanterije in klobukov

na dosedanjem prostoru, Sv. Petra c. 20 pod samostojno trdkko

Jernej Ložar

Zahvaljujem se za dosedaj mi izkazano zaupanje in vabim vse svoje stare in nove naročnike k obilni naročbi.

Za pomladne in poletne obleke je

že došlo krasno angleško in češko

blago ter klobuki najnovejše fazone.

Obleke izgotavljam najmoderneje, solidno in točno.

Zagotavljam vestno postrežbo, se priporočam

z velespoštovanjem **JERNEJ LOŽAR.**

JULIO MEINL

VODNIKOV TRG št. 5

UVOZ
KAVE I ČAJA



otvori v ponedeljek
svojo

drugo podružnico

v Ljubljani

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzov. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon štev. 57, 470 in 979

Račun pošino ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik.

Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000—, vloge nad Din 250.000.000—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Safes deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. Direktno zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.